

Trojice protagonistů Zázraků a divů – Vladimíra Krakovková, Ivo Marták a Lukáš Homola

Foto: F. Řezníček

Zoja Mikotová připravila s ostravskými loutkáři poetické představení

Zázraky a divy podle Tuwima

LADISLAV KNIŽÁTKO

OSTRAVA. Silnou tvůrčí individualitou byl polský básník a překladatel Julian Tuwim (1894–1953).

Nejsilněji od časů Slowackého a Norwida „otřásl polským jazykem“ a ač stejně vášnivě přijímán i odmítán, vytvořil moderní epochu polské poezie.

Ve své tvůrčí činnosti spolupracovníka řady časopisů, literárních kabaretů a divadel, lyrika i satirika (k vrcholům jeho tvorby patří satirická poema „Bál v opeře“), věnoval se i veršům pro děti. S bohatostí invence zde experimentuje se slovy i rytmem, jeho poeticky ozvláštěné obrazy se vyznačují konkrétností a hravou fantastikou. Uplatňu-

je tu široký rejstřík jazykové komiky, verše jsou prostoupeny vnitřním dynamismem, autor „s přesností matematika a fantazií alchymisty“ ovládá slovo, tvoří verše. V padesátých letech vyšly poprvé jeho „Zázraky a divy“ i v českém překladu Jana Pilaře a nyní jejich hravá epika upoutala pozornost dramaturgyně Divadla loutek v Ostravě Hermíny Motýlové. To vedlo k rozhodnutí vytvořit jejich scénické zpodobení.

K nastudování byla přizvána zkušená brněnská režisérka a výtvarnice s bohatými pedagogickými zkušenostmi – Zoja Mikotová. Ta dala Tuwimovým veršům scénáristickou podobu, na základě které pak vytvořila představení nejen tlumočící autorovu poezii náležitě adekvátním způsobem, ale svým jevištním tvarem

obohacující rovinu sdělení textu o další svěbytné dramatické kvality. S obdivuhodnou invencí rozehrává básňivé konkrétní obrazy předlohy do hereckých akcí, vyznačujících se vitalitou, rozvernou hravostí a nápaditě uplatňovanými charakteristikami. Vtipně při tom využívá všech možností, které jí skýtá s fantazií vyřešená oprostěnost scénického návrhu hostujícího Rostislava Pospíšila.

„Sympatickým překvapením jsou herecké výkony účinkující trojice interpretů“

Imaginativní přístup k výstavbě jednotlivých dějových sekvencí, výsostný smysl pro kontrast a účinnou gradaci, rozmanitost využívání pohybového a mimického výrazi-

va, plasticita dikce s důrazem na udržení plynulosti v intonační rovině přednesu – to vše zúročuje v koncentrované aktivní pozornosti těch nejmenších (hra je určena dětem od tří do sedmi let) a recenzent může dosvědčit, že nejen jejich. Emotivně přínosným prvkem se při tom stává i funkční scénická hudba známého rockera Zdeňka Kluka z brněnské skupiny „Progress“.

Sympatickým překvapením jsou herecké výkony účinkující trojice interpretů, kdy Vladimíra Krakovková, Lukáš Homola a Ivo Marták s tvárnou spontaneitou naplňují promyšlené kompoziční představy režisérčiny. Ostravským loutkářům se spolupráce s výraznou osobností současného českého divadelnictví rozhodně vyplatila.

Poetické verše Juliana Tuwima v české premiéře na jevišti v Divadle loutek

Zázraky a divy se stále konají

BŘETISLAV UHLÁŘ

OSTRAVA. Pozitíř uvede Divadlo loutek v Ostravě v české premiéře scénickou koláž z veršů pro děti polského básníka Juliana Tuwima (1894–1953) nazvanou „Zázraky a divy“.

V překladu Jana Pilaře a v úpravě autorky scénáře a hostující režisérky v jedné osobě – Zoji Mikotové – se mohou malí i dospělí diváci těšit na velmi poetické propojení básní i principů loutkového divadla.

„Už dlouho jsem toužila uvést verše Juliana Tuwima

právě touto formou na jevišti. Jenže v osmdesátých letech jsem bohužel nenašla pochopení v tuzemských divadlech,“ uvedla Zoja Mikotová na včerejší tiskové konferenci v Ostravě. V současné době je vedoucí Ateliéru dramatické výchovy neslyšících na brněnské Janáčkově akademii múzických umění. „Nerada hovořím o svých inscenačních záměrech několik dnů před premiérou. Podstatné je, jaká bude reakce dětí po představení. Snažila jsem se také o to, aby téma bylo přijatelné pro účinkující, odpovídalo jejich hereckému naturelu,“ zdůraznila režisérka. Protagonisty jsou v tomto případě pouze tři her-

ci: Vladimíra Krakovková, Lukáš Homola a Ivo Marták. Na otázku deníku Svoboda, do jaké míry je tento opus „loutkový“, Zoja Mikotová odpověděla: „Použili jsme spíše plošných loutek v kombinaci s hercem na jevišti. Výraznou složku zde tvoří hudba, kterou zkomponoval legendární brněnský rocker Zdeněk Kluka. Rostislav Pospíšil je rovněž hostujícím výtvarníkem z Brna.“

Na co se tedy mohou těšit „diváci školou povinní“ spolu se svými rodiči? Na lyrické básně i minipříběhy lokomotivy, letadla či „Cvrnku“ (rozuměj elektrickému proudu pozn. autora) zarámované do jednoho celku. Přestože Tu-

wimovy verše byly napsány v roce 1938, podle Hermíny Motýlové, dramaturgyně ostravského Divadla loutek, neztratily rozhodně nic na své aktuálnosti. Jen pro zajímavost: Julius Tuwim, který byl nucen opustit – před nacisty – Polsko v předvečer druhé světové války, žil později ve Spojených státech, se nedlouho před svou smrtí vrátil do rodné země. Na sklonku svého života se sešel s Janem Pilařem, který jeho verše přeložil v roce 1955. Zoja Mikotová, přední tvůrčí osobnost našeho současného divadla, nabízí divákům v „Zázracích a divech“ krásnou poetiku. Páteční premiéra začíná v 17 hodin.

LIN 23.1.98, s.4

● **Julian Tuwim** je autorem veršů pro děti, z nichž vycházeli tvůrci pásma s názvem Zázraky a divy, které má dnes českou premiéru v Divadle loutek v Ostravě. Významný polský lyrik napsal své verše už v roce 1938. Podle autorky scénáře a režisérky Zoji Mikotové však neztratily nic na své aktuálnosti.